

عنوان مقاله:

تبلور نمادهای تجسمی دینی در نقوش سقف نگاره های عامیانه مازندران؛ با تکیه بر رنگ و نور

محل انتشار:

فصلنامه زبان کاوی کاربردی، دوره 6، شماره 3 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

سمیه زارعی - M.Sc. Student of Art Research, college of Art and Architecture, University of Mazandaran

محمد اعظم زاده - Assistant Professor, Group of Handicraft and Art Research, college of Art and Architecture, Mazandaran University

خلاصه مقاله:

مازندران از خاستگاه های شیعیان علوی و نیز دربردارنده بناهای ارزشمند ایرانی اسلامی است. سقف نگاره ها، گونه ای از معماری بومی و مذهبی منطقه ی شمالی مازندران می باشند که بیشتر آن، در دوره قاجار تصویرگری شده اند. نقش هایی که از تخیل هنرمند برخاسته، اقتباسی از کتب دینی و قرآن، زندگی اجتماعی و فرهنگ زمان خود هنرمند می باشد و به عبارتی مضامینی همچون نقوش گیاهی، حماسی و اساطیری، نقوش هندسی و نقوش مذهبی دیده می شود. رنگ به وسیله ی دریافت نور، توسط چشم به وجود می آید و در اثر تابش و انعکاس نور در مقابل چشم بیننده، نمایان می شود. همچنین، رنگ یک عنصر تجسمی است که به عنوان یک عنصر و یا یک نماد استعاری در هنر استفاده می شود. بسیاری از هنرمندان به فراخور محتوای هنر خود، از رنگ هایی متناسب با مفهومی که قرار است به وسیله ی اثر هنری شان به مخاطب انتقال دهند، استفاده می کنند. استفاده از رنگ در این سقف نگاره ها محدود است و بسیاری از سقف نگاره ها به مرور زمان، کیفیت رنگ و طرح خود را از دست داده و بعضی از سقف نگاره ها از جمله "فولاد کلا" در شهرستان بابلسر و "آهنگر کلا" در قایمشهر رنگ های آنها بازسازی شده است. مقاله حاضر به چگونگی تبلور نمادهای تجسمی دینی در تکوین سقف نگاره های عامیانه مازندران می پردازد و هدف آن دستیابی به مضامین پیدا و پنهان این نمادها درنگاره ها و بررسی میزان گرایش مردم مازندران به آنها در این عصر می باشد. گمان می رود که این دو هنر با توجه به ریشه های محتوایی مشترک از عناصر بیانی مشترک نیز بهره ببرند. این هنرها هم سو و متاثر از یکدیگر، جلوه گاه مناسبی برای به تصویر کشیدن ایمان و باورهای اعتقادی و مذهبی مردم توسط هنرمندانی، اغلب مکتب ندیده و برخاسته از اجتماع هستند. در قرآن و نهج البلاغه رنگ ها، به صورت واژه خودرنگ و بیان مفهومی آن، بیشتر رنگ زرد، سفید، سیاه، سبز، قرمز و آبی هست وگاهی ترکیب بندی دورنگ، در کنار هم دیده می شود. از گذر نور به تاریکی و از عبور رنگ سبز به زرد، جابجایی مفهوم و تغییر در روحیات و اعمال انسان به ذهن متبادر می شود.

کلمات کلیدی:

Mazandaran province, Ceiling paintings, Religious books, Visual symbols, استان مازندران, سقف نگاره ها, کتب دینی, نمادهای

تجسمی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1925249>

